

въ Габрово, Тръвна, Дръново отъ Георгьовъ-денъ до Димитровъ-денъ, уславятъ се да бждатъ въ отпускъ, кога дойде романа, за да могатъ да отидатъ и на нея. Въ такъвъ случай тия моми изкарватъ по-голѣма печалба презъ лѣтото.

Щомъ настѣпи юний, драгоманитѣ си хващатъ кираджии съ три-четири коня и трѣгватъ отъ колиби въ колиби да си събератъ момитѣ и да имъ взематъ **рубѣта** (облѣкло, завивка и по-стилка).

Като събере въ единъ-два деня всѣки своята чета, завежда я у дома си, дето я нагощава хубаво и ѝ назначава **чакъмджийка**. За такава драгоманинътъ избира такава мома, която е и работна, и пѣргава, и опитна, и разумна, защото ней, както ще видимъ по-нататѣкъ, се възлага най-голѣма работа. Чакъмджийката е и като домакиня и като майка на цѣлата чета. Ако последната е по-многобройна, то въ такъвъ случай ѝ сж нуждни две чакъмджийки.

Като се повесели и пренощува въ дома на драгоманина, четата се прощава съ всички, що сж дошли да я изпратятъ, и запѣва пѣсень, въ която споменува своя драгоманинъ и кираджия и своята чакъмджийка.

Когато четитѣ минаватъ презъ нѣкои градове и села, по улицитѣ се трупатъ да ги гледатъ сума хора и тѣ пѣятъ и вървятъ въ такъвъ редъ: най-напредъ два реда моми, отъ които нѣкои носятъ нѣщо като кукли, окичени съ бѣлъ кремъ и други цвѣтя; подиръ тѣхъ — останалитѣ моми, всрѣдъ които езди на конь драгоманинътъ съ оржие на поясъ; най-подиръ — малкиѣ момчета и момичета, цигуларьтъ и кираджията, водящъ конетѣ, натоварени съ рубѣта, сърповетѣ, паламаркитѣ и едно-друго за ядене.

Въ походъ романкитѣ се обличатъ, забраждатъ и обуватъ еднакво; всѣка бива въ черъ пѣстрополъ сукманъ, бѣли ржави, бѣла пазва, бѣла забрадка, пѣстра пристилка и нещавени опинци.

Чорбаджиитѣ посрѣщатъ четитѣ си, завеждатъ ги дома си и ги нагощаватъ богато. Условията между тѣхъ и драгоманитѣ ставатъ или въ началото на жетвата, или следъ три деня отъ започването ѝ, или въ самата ѝ срѣда, която пада на празниците Петровъ-денъ и събора Св. Апостоли.

Цената на жетвата не бива всѣка година еднаква; бива по-висока, когато сѣитбитѣ сж хубави, а бива по-низка, когато сѣитбитѣ сж по-слаби или повредени отъ градушка.

Като се преоблѣкатъ въ по-вехти дрехи, жетваркитѣ взематъ сърповетѣ и паламаркитѣ си и отиватъ на чифлика или на нивята на чорбаджията си. Когато започнатъ да женатъ, тѣ пѣятъ разни пѣсни, въ които споменуватъ своитѣ имена.

Жетвата се управлява всѣкога отъ чакъмджийката, която не само жене, но и слугува, като дига и слага трапезата на обѣдъ, пладне и вечеря.

Презъ време на жетвата драгоманътъ се занимава само съ носене хлѣба и ястието отъ чифлика или отъ селото на чорбаджията. Храната се дава всѣкога отъ чорбаджията, който се ста-